

Warunki naturalne Ameryki Północnej i Południowej

Nazwa Ameryka pochodzi od imienia włoskiego żeglarza – **Amerigo Vespucciego**. We współczesnych czasach Ameryką określa się Amerykę Północną i Południową, które są oddzielone od siebie Kanałem Panamskim. Kanał Panamski wybudowano w latach 1881-1914.

Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Kontynent amerykański charakteryzuje się **pasowym układem rzeźby terenu**.

We wschodniej części kontynentu znajduje się pas wyżyn i starych gór.

Do pasa tego zalicza się:

1. W Ameryce Północnej – Appalachy, Wyżyna Labradoriska.
2. W Ameryce Południowej – Wyżyna Brazylijska, Gujańska i Patagońska.

W centralnej części kontynentu amerykańskiego znajdują się niziny.

Do pasa tego zalicza się:

1. W Ameryce Północnej – Wielkie Równiny, Niziny Wewnętrzne, Nizina Zatokowa, Niż Kanadyjski.
2. W Ameryce Południowej – Nizina Amazonki, Orinoko, La Platy.

W zachodniej części kontynentu znajduje się pas gór.

Zalicza się do nich:

1. W Ameryce Północnej – Kordyliery.
2. W Ameryce Południowej – Andy.

Rzeźba terenu Ameryki nawiązuje do jej budowy geologicznej. Stare góry znajdują się w strefie fałdowań paleozoicznych, natomiast niziny i wyżyny położone są na **tarczach i platformach** prekambryjskich. Kordyliery i Andy są częścią strefy fałdowań alpejskich. W pasie Kordylierów znajduje się najwyższy szczyt Ameryki Północnej – McKinley (6194 m n.p.m.), a w Andach jest najwyższy szczyt Ameryki Południowej – Aconcagua (6960 m n.p.m.).

Młode góry leżą na styku płyt tektonicznych:

1. Kontynentalnych – północnoamerykańskiej i południowoamerykańskiej.
2. Oceanicznych – pacyficznej i Nazca.

Styk płyt tektonicznych, w której leżą Kordyliery i And, stanowi strefę aktywną sejsmicznie i częstych erupcji wulkanicznych.

Z wulkanów należy wymienić:

1. W Ameryce Północnej – Góra Św. Heleny, Orizaba, Popocatepetl.
2. W Ameryce Południowej – Cotopaxi.

Klimat

Kontynent amerykański leży we wszystkich **strefach klimatycznych**.

Na klimat Ameryki duży wpływ wywierają:

1. Rzeźba terenu – ułatwia przepływ mas powietrza w kierunku północnym i południowym.
2. Prądy morskie – zachodnie wybrzeża opływają zimne prądy – Kalifornijski (przyczynił się do powstania pustyni w Dolinie Śmierci) i Peruwiański (przyczynił się do powstania Pustyni Atacama), natomiast wschodnie opływają ciepłe prądy – Brazylijski, Karaibski, Zatokowy.

Wody

Ameryka jest odwadniana przez kilka dużych rzek. W Ameryce Północnej dominującym systemem rzeczny jest Missisipi-Missouri, a w Ameryce Południowej system rzeczny największej n świecie rzeki – **Amazonki**. Dorzecze Amazonki obejmuje 40% powierzchni Ameryki Południowej. W Ameryce Północnej znajduje się też wiele jezior, o różnej genezie. Znajduje się tam m.in. jeden z największych zespołów jezior słodkowodnych, noszący nazwę **Wielkie Jeziora**. W skład tego zespołu wchodzi następujące jeziora: Górne, Erie, Huron, Michigan i Ontario. W Ameryce Południowej jest znacznie mniej jezior. Do najbardziej znanych na świecie należą: Jezioro Maracaibo i Jezioro Titicaca. Jezioro Titicaca położone jest w Andach. Jest to największe wysokogórskie jezioro świata i najwyżej położony żeglowny zbiornik wodny. Znajduje się na wysokości 3812 m n.p.m.

ZAPAMIĘTAJ: Amerigo Vespucci, platforma, tarcza, orogeneza, południkowy układ rzeźby terenu, strefy klimatyczne i czynniki klimatotwórcze, uskoki, Amazonka, Wielkie Jeziora